

MARIEHAMN

GENERALPLAN i kraft 08.11.2006

DEL 3 BILAGOR

Förslag till

SAMMANSTÄLLNING AV
ARKITEKTONISKT- OCH KULTURHISTORISKT
VÄRDEFULLA BYGGNADER
SAMT
K-MÄRKTA BYGGNADER

NORRA STADEN

INNERSTADEN

SÖDRA STADEN

Sakfel har rättats i denna version och uppdatering gjorts av
stadsarkitektkontoret mars 2009

VÅRT BYGGDA KULTURARV

Byggnadslagen och byggnadsförordningen förutsätter att stadsplaneringen och byggnadslovgivningen särskilt skall beakta att estetiska och kulturhistoriska värden inte förstörs (BL § 27 och 125, BF § 60). Plan- och bygglagen för Åland och plan- och byggförordningen förutsätter att stadsplaneringen och byggnadslovgivningen särskilt skall beakta att estetiska och kulturhistoriska värden (PBL § 19, 26, 64, 65 och 69, PBF § 7).

Generalplan skall uppgöras som ledning för stadsplaneringen.
En inventering av det skyddsvärda byggda kulturarvet bör därför ingå i generalplanen.

Mariehamns stadsstyrelse beslöt 1974 att en inventering av det skyddsvärda byggnadsbeståndet i Mariehamn skulle genomföras. För ändamålet anlätades Ole Falck vars etnologiska fältundersökning resulterade i skriften Byggare och byggnader i gamla Mariehamn. 1977 antog fullmäktige inventeringen som riktlinje för detaljplaneringen.

1988 godkände stadsfullmäktige delgeneralplanen för Mariehamns innerstad.
En av huvudmålsättningarna i delgeneralplanen är att innerstadens historiskt och arkitektoniskt värdefulla karaktär vårdas och utvecklas. En ny K-husinventering genomfördes och presenterades i en särskild bilaga 4 till delgeneralplanen.

Eftersom det gått en lång tid sedan senaste inventering av byggnader och miljöer i innerstaden vilka bör skyddas genom stadsplaneåtgärder, är det påkallat att i detta sammanhang genomföra en ny sådan. Kulturhistoriskt mest intressant och värdefull är den gamla rutnätstaden mellan Nygatan och Skillnadsgatan vars form härleder sig ur de första stadsplanerna från åren 1860 och 1871. Empiresn öppna och luftiga stadsbild kan fortfarande avläsas i samspelet mellan alléer och trähusbebyggelsen. Denna del av staden utgör för de flesta själva sinnebilderna av begreppet Mariehamn. En stor del av gatubebyggelsen är mer än 100 år gammal. Områdets karaktäristiska bebyggelsestruktur utgör emellertid ett latent hot mot den harmoniska stadsbilderna. Trycket på en högre exploatering av tomterna än den ursprungliga har legat permanent över dessa tomter sedan 1960-talet. Nybyggnadsrätten är i regel avsevärt mycket större än den befintliga bebyggelsen. Då är det av största vikt att det nya planeras så att särskild hänsyn tas till den kulturhistoriska stadsbilderna.

Skyddsobjektens dokumentation varierar beroende på det källmaterial stadsarkitektkontoret haft till sitt förfogande. Strävan har varit att redovisa vem som planerat resp. byggnad/ombyggnad och när samt byggnadsår. Dessutom redovisas där det varit möjligt en viss historik över den ursprungliga situationsplanerna och olika data om byggnaderna från äldre brandförsäkringshandlingar (vilket material huvudsakligen är framtaget av Ole Falck). En i och för sig önskvärd etnologisk och kulturhistorisk beskrivning av de olika byggnaderna ägare och användning genom åren har tills vidare begränsats till några få objekt

För norra staden utfördes en inventering av kulturhistoriskt och/eller arkitektoniskt värdefull bebyggelse i samband med 1999 års delgeneralplan.
Egnahemsområdena med riklig grönska är det inslag som upplevs skapa den dominerande stadsbildskaraktären i norra staden. Det som väsentligt påverkar upplevelsen är egnahemmen från den tid områdena hörde till Jomala. De omges i regel av stora tomter med en grönska som har en mogen ålder. Att bevara de karaktärsbildande husen från "Jomala-tiden" och det gamla väg- och gatunätet har stor betydelse för norra stadens speciella karaktär. Karaktären kan försvagas eller förstärkas beroende på hur den byggda miljön och den gamla bebyggelsen vårdas och värnas samt på hur tillkommande nybyggnation anpassas till den befintliga äldre stadsbilderna.

I södra staden har tidigare inte genomförts någon heltäckande inventering av skyddsvärda objekt. Ett antal byggnader har dock redan K-märkts i stadsplan.

Nedan presenteras en sammanställning av den bebyggelse i staden som är kulturhistoriskt och/eller arkitektoniskt värdefull.

De upptagna byggnadsobjekten indelas efter skyddsvärde i grupp A, B, C.
K-märkning rekommenderas beträffande objekten i grupp A och B och förverkligas genom avgiftsfri stadsplaneåtgärd med ägarens samtycke eller på dennes anhållan. I regel skall skyddsbestämmelse sammantaget med övriga stadsplanebestämmelser vara skäligen för tomtägaren men där så inte är möjligt kan tomtägaren på anhållan kompenseras. Sammanställningen kommer att publiceras på stadens kommunala hemsidor och stadsarkitektkontoret står till tjänst med ytterligare information kring eventuella frågeställningar i ämnet.

Redovisning av K-märkta byggnader samt arkitektur- och kulturhistoriskt värdefulla byggnader indelade i kategori A, B eller C.

- A arkitektur- och kulturhistoriskt värdefull byggnad, bör K-märkas
 B stadsbildsmässigt värdefull byggnad, bör K-märkas
 C byggnad som stöder stadsbilden, kan K-märkas

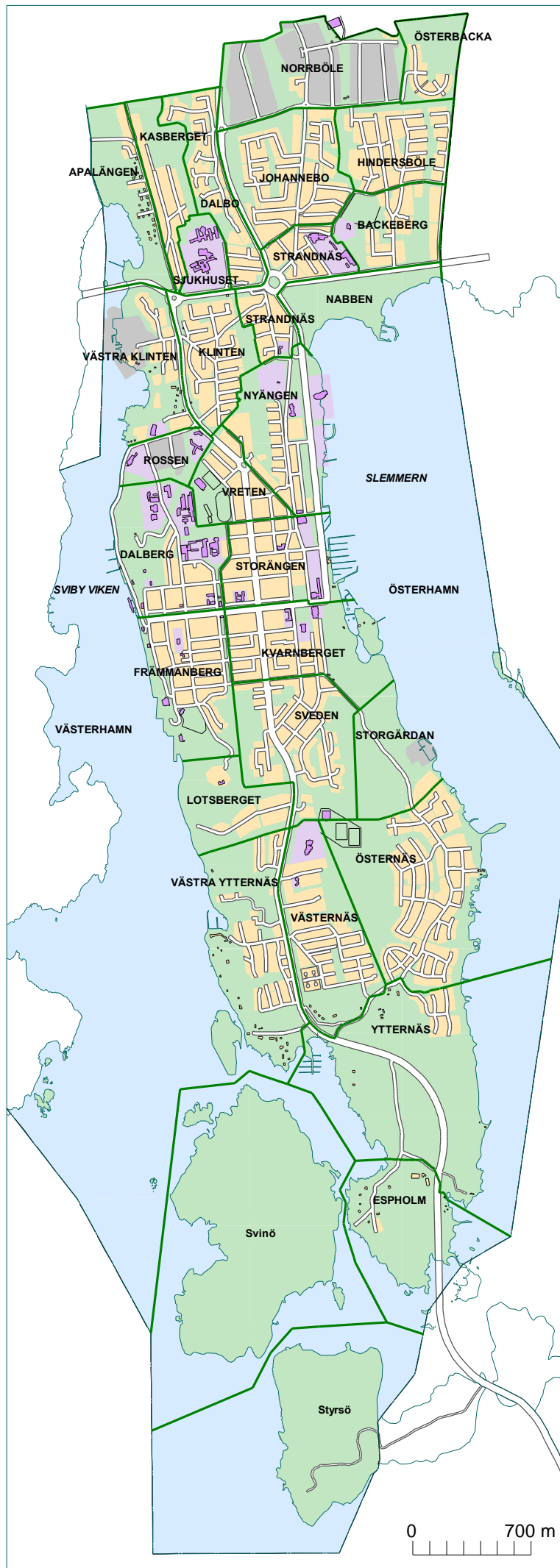
Sammanställning av skyddsobjekt

	Norra staden st		Innerstaden st		Södra staden st		Totalt st	
K-märkta byggnader	7	8	406	108	-6	7	419	123
Kategori A	8	6	95	91	46	14	419	113
Kategori B	43	13	30	31	24	20	64	62
Kategori C	2	1	33	33	-	-	35	34
	30	28	264	263	43	41	337	332

Kommentar relaterad till skyddsobjekt

- 1) Byggnadens nuvarande utseende motsvarar inte ursprungligt utseende.
 Vid restaurering bör eftersträvas ett återställande.

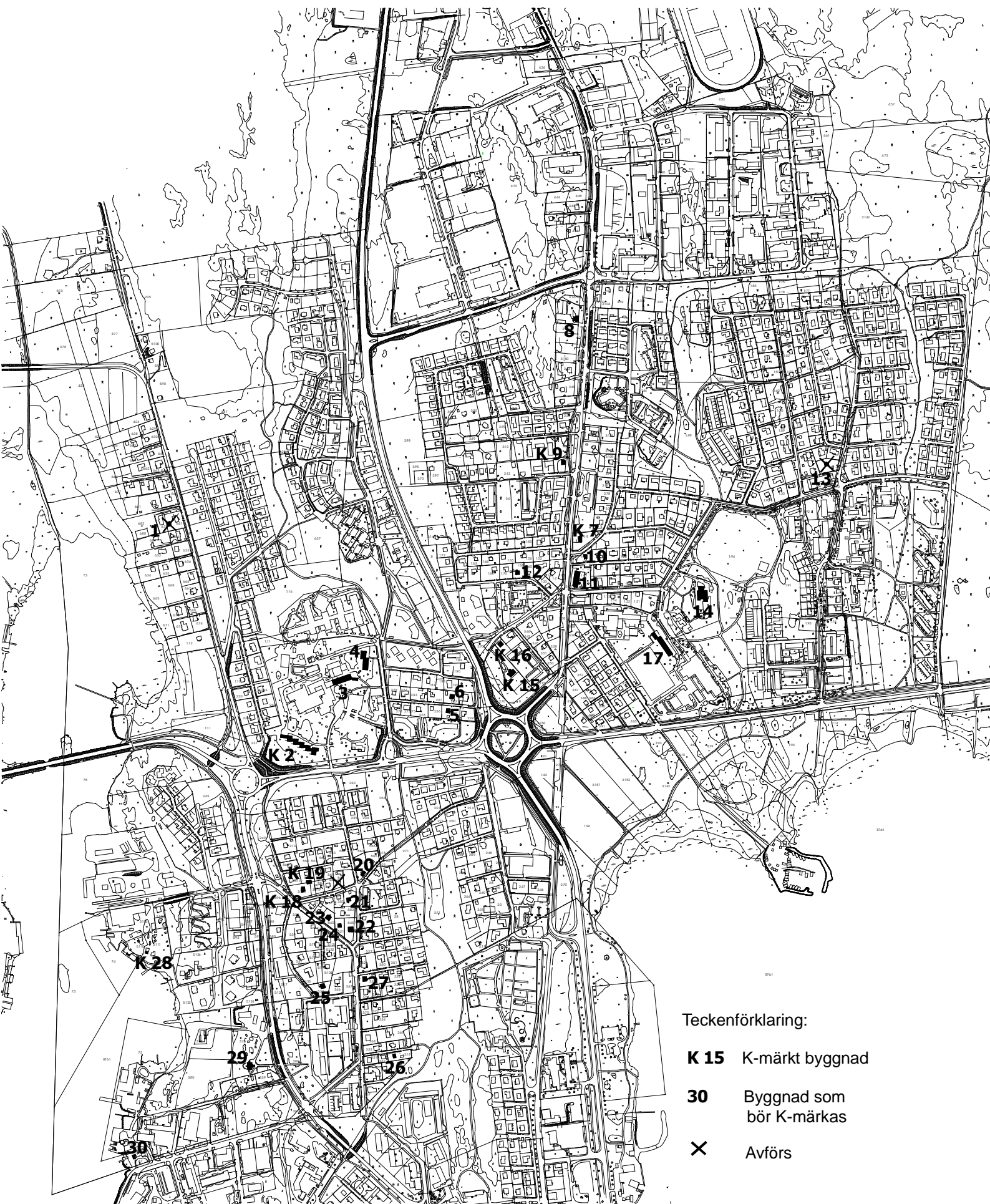
Planeraren Hilda Sjöblom bytte efter giftermål sitt namn till Hilda Hongell. Vi har konsekvent använt hennes namn som gift oberoende byggnadens planeringsår.

MARIEHAMN - NORRA STADEN

Förslag till
SKYDDSOBJEKT

Mars 2009

Teckenförklaring:

K 15 K-märkt byggnad

30 Byggnad som
bör K-märkas

X Avförs

GENERALPLAN - NORRA STADEN
ARKITEKTUR- OCH KULTURHISTORISKT VÄRDEFULLA BYGGNADER
INVENTERING ENLIGT STADSDEL, bilderna fotograferade april 2004

Stadsdel: APALÄNGEN

X 1

Vikbrinken 1
"Segerströms"
Byggnadsår: 1939-42

~~Kategori~~ A Avförs pga riven 2005

Tomtbeteckning: Sviby by RN° 6⁸¹

Stadsdel: SJUKHUSET

2

Läkarvillorna
Byggnadsår: 1953
Planerad av ark. Reino Koivula

~~Kategori~~ A **K-märkt 2007**

Tomtbeteckning: Sjukhuset-1-4

3

Sanatoriebyggnaden
Byggnadsår: 1951
Planerad av ark. Reino Koivula

Kategori B

Tomtbeteckning: Sjukhuset-1-4

4

Personalbyggnaden
Byggnadsår: 1953
Planerad av ark. Reino Koivula

Kategori B

Tomtbeteckning: Sjukhuset-1-4

Stadsdel: DALBO

5

Sanatorievägen 3
Byggnadsår: 1955

Kategori C

Tomtbeteckning: Dalbo-1-5
Dalkarby by RN° 2³⁰

6

Sanatorievägen 4
Byggnadsår: 1951

Kategori B

Tomtbeteckning: Dalbo-2-2
Dalkarby by RN° 2²²

Stadsdel: JOHANNEBO

7

Mellangårdsvägen 18
Byggnadsår: 1930-tal

K-märkt 1978

Tomtbeteckning: Johannebo-8-15
Dalkarby by RN° 1⁹

8

Godbyvägen 18
"Nyckelpigans hus"
Byggnadsår: 1920

Kategori A

Tomtbeteckning: Johannebo-14-10

9

Bastuvägen 2
Byggnadsår: 1930-tal

K-märkt 2004

Tomtbeteckning: Johannebo-12-4

10

Mellangårdsvägen 19
"Svenblads"
Byggnadsår: 1950

Kategori B

Tomtbeteckning: Johannebo-6-17
Dalkarby by RN° 1³⁹

11

Godbyvägen 25
"Edos verkstad"
Byggnadsår: 1930-tal

Kategori B

Tomtbeteckning: Johannebo-5-13
Dalkarby by RN° 1⁴³

12

Grantorpsvägen 8
Byggnadsår: 1954

Kategori B

Tomtbeteckning: Johannebo-2-5
Dalkarby by RN° 1⁶⁸

Stadsdel: HINDERSBÖLE

X13

Blomstervägen 20
Byggnadsår: i slutet av 1800-tal

Kategori C Avförs pga riven 2008

Tomtbeteckning: Hindersböle-7-30

Stadsdel: BACKEBERG

14

Hindersbölevägen 11
ST Mårtens kapell
Byggnadsår: 1969
Planerad av ark. Stig Svahnström

Kategori B

Tomtbeteckning: Backeberg-3-1

Stadsdel: STRANDNÄS

15

Johannebovägen 11
"Strandnäs gård"
Byggnadsår: 1760 hitflyttad 1900

K-märkt 1978

Tomtbeteckning: Strandnäs-1-5

16

Johannebovägen 9
"Vikströms"
Byggnadsår: 1890-talet

K-märkt 1978

Tomtbeteckning: Strandnäs-1-3

17

Strandnäs skolområde
Lärbostäderna
Byggnadsår: 1952
Planerad av ark. Jonas Cederqreuts
Kategori B

Tomtbeteckning: Strandnäs-11-1

Dalkarby by RN^o 2³¹

X

Tvärgränd 2

Byggnadsår: 1880

Avförs p.g.a. riven hösten 2004.

Tomtbeteckning: Strandnäs-11-1
Dalkarby by RN° 2³¹

Stadsdel: KLINTEN

18

Stenhuggarvägen 12

"Häggloms"

Byggnadsår: 1931

K-märkt 1977

Tomtbeteckning: Klinten-4-10

19

Stenhuggarvägen 12

"Häggloms", uthus

Byggnadsår: 1931

K-märkt 1977

Tomtbeteckning: Klinten-4-10

20

Vedhuggsvägen 20

Byggnadsår: 1938

Kategori B

Tomtbeteckning: Klinten-13-15
Sviby by RN° 5²⁴

21

Klintvägen 2

Byggnadsår: 1938

Kategori B

Tomtbeteckning: Klinten-5-10
Sviby by RN° 5⁸⁴

22

Stenhuggarvägen 2

Byggnadsår: 1942

Kategori A

Tomtbeteckning: Klinten-5-6
Sviby by RN° 5⁴⁵

23

Stenhuggarvägen 6

Byggnadsår: 1937

Kategori A

Tomtbeteckning: Klinten-5-8
Sviby by RN° 5⁴⁰

24

Stenhuggarvägen 4
Byggnadsår: 1940

Kategori B

Tomtbeteckning: Klinten-5-7
Sviby by RN° 5⁴⁴

25

Parkstigen 11
Byggnadsår: 1935

Kategori A

Tomtbeteckning: Klinten-6-10
Sviby by RN° 5³⁷

26

Gjutargränd 6
Byggnadsår: 1935

Kategori B

Tomtbeteckning: Klinten-18-3
Sviby by RN° 3¹⁸

27

Murargränd 2
Byggnadsår: 1937, ändr. utseende

Kategori B¹⁾

Tomtbeteckning: Klinten-15-1
Sviby by RN° 3²³

X

Vedhuggsvägen 24
Byggnadsår: 1930, till- & ombyggd

Avförs p.g.a. stora ändringar

Tomtbeteckning: Klinten-4-7
Sviby by RN° 5⁷⁹

Stadsdel: VÄSTRA KLINTEN

28

Varvvägen 5
Byggnadsår: ?, hitflyttad på 1920-t
Urspr. planerad i badhusparken av
ark. Lars Sonck ?

K - märkt 2004

Tomtbeteckning: Västra Klinten-6-4
Sviby by RN° 5¹¹¹

29

Västra Utfarten
"Ceders"
Byggnadsår: 1937

Kategori A

Tomtbeteckning: Sviby by RN° 3⁷⁵

30

Elverksgatan
"Henlings"
Byggnadsår: ?, flyttad 1937

Kategori A

Tomtbeteckning: Sviby by RN° 4⁷

MARIEHAMN - INNERSTADEN - FRÄMMANBERG

Förslag till
SKYDDSOBJEKT

Mars 2009

Teckenförklaring:

K 49 K-märkt byggnad

40 Byggnad som
bör K-märkas

Stadsdel: FRÄMMANBERG

Kvarter: 1 NAVIGATÖREN

1

Stora gatan 20B
Byggnadsår/-lovår: 1922
Planerad av ark. Torsten Montell

K-märkt 1986

Tomtbeteckning: Främmanberg-1-10

2

Stora gatan 20 a
Byggnadsår: 1961
Planerad av ark. Erik Kråkström

Kategori C

Tomtbeteckning: Främmanberg-1-6

3

Stora gatan 19
Byggnadsår: 1971
Planerad av ark. Bengt Lundsten

Kategori C

Tomtbeteckning: Främmanberg-1-7

4

Stora gatan 18
Byggnadsår/-lovår: 1935
Planerad av byggm. Frithiof Lindholm

K-märkt 1997

Tomtbeteckning: Främmanberg-1-11

5

Navigationsskolegränd 2
Byggnadsår: 1939
Planerad av ark. Lars Sonck

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-1-3

Kvarter: 2 SJÖFARAREN

6

Stora gatan 13
Byggnadsår/-lovår: 1936
Planerad av byggm. Frithiof Lindholm

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-2-11

7

Västra Esplanadgatan 7A
Byggnadsår/-lovår: 1892
Planerad av byggm. Hilda Hongell

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-2-14

8

Västra Esplanadgatan 8A
Byggnadsår/-lovår: 1923
Planerad av ark. Torsten Montell

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-2-15

9

Södragatan 22A
Byggnadsår: 1881, ombyggd

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-2-17

10

Södragatan 30
Byggnadsår: 1875

K-märkt 1969

Tomtbeteckning: Främmanberg-2-22

11

Neptunigatan 39
Byggnadsår/-lovår: 1923
Planerad av ark. Oscar Bomanson

K-märkt 1989

Tomtbeteckning: Främmanberg-2-26

Kvarter: 3 POSTILJONEN

12

Västra Esplanadgatan 11
Byggnadsår/-lovår: 1891
Planerad av byggm. Hilda Hongell

Kategori A ¹⁾

Tomtbeteckning: Främmanberg-3-19

13

Mariegatan 30
Byggnadsår: 1897
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1992 ¹⁾

Tomtbeteckning: Främmanberg-3-21

14

Mariegatan 32
Byggnadsår: 1910
Planerad av Anders Öström

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-3-22

15

Mariegatan 36
Byggnadsår/-lovår: 1900
Planerad av byggm. Hilda Hongell

Kategori A ¹⁾

Tomtbeteckning: Främmanberg-3-26

16

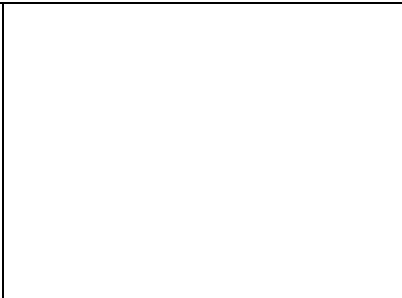

Mariegatan 40
Byggnadsår: 1891
Planerad av byggm. Hilda Hongell ?

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-3-30

17

Postiljonsgränd 13
Byggnadsår/-lovår: 1903
Planerad av ark. Torsten Montell

K-märkt 1983

Tomtbeteckning: Främmanberg-3-31

18

Neptunigatan 47
Byggnadsår: 1937

Kategori C

Tomtbeteckning: Främmanberg-3-8

19

Södragatan 33
Byggnadsår/-lovår: 1891
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1992

Tomtbeteckning: Främmanberg-3-3001

20

Södragatan 31A
Byggnadsår: 1896
Planerad av ark. Lars Sonck som typhus

K-märkt 1970

Tomtbeteckning: Främmanberg-3-37

21

Södragatan 29
Byggnadsår/lovår: 1919
Planerad av ark. Ragnar Furstenborg

K-märkt 1982

Tomtbeteckning: Främmanberg-3-2002

22

Södragatan 27
Byggnadsår: ca 1913
Planerad av Anders Öström

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-3-15

Kvarter: 4 MEKANIKERN

23

Västra Esplanadgatan 13
Byggnadsår/lovår: 1932
Planerad av Frej Liewendahl

Kategori B ¹⁾

Tomtbeteckning: Främmanberg-4-20

24

Västra Esplanadgatan 15
Byggnadsår: 1892
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1979

Tomtbeteckning: Främmanberg-4-38

25

Mekmattesgränd 3
"Mekmattes verkstad"
Byggnadsår: 1930-t

K-märkt 1979

Tomtbeteckning: Främmanberg-4-39

26

Mekmattesgränd 3
"Mekmattes verkstad"
Byggnadsår: 1892
Planerad av byggm. Hilda Hongell
K-märkt 1979

Tomtbeteckning: Främmanberg-4-39

27

Skillnadsgatan 28
Byggnadsår: 1912
Planerad av ark. Ivar Lindqvist

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-4-7

28

Skillnadsgatan 28 - uthus
Byggnadsår: 1935

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-4-7

29

Skillnadsgatan 32
Byggnadsår: 1889, tillbyggd

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-4-11

30

Skillnadsgatan 36A
Byggnadsår/-lovår: 1909
Planerad av ark. Bertil Jung

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-4-15

31

Skillnadsgatan 36B
Byggnadsår/-lovår: 1909
Planerad av ark. Bertil Jung

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-4-17

32

Neptunigatan 57
Byggnadsår/-lovår: 1892
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1983

Tomtbeteckning: Främmanberg-4-18

33

Neptunigatan 55
Byggnadsår: 1912, tillbyggd

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-4-34

34

Neptunig. 55
Byggnadsår: 1885

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-4-34

35

Mariegatan 37
Byggnadsår: 1884, tillbyggd
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1970

Tomtbeteckning: Främmanberg-4-1001

36

Marieg. 37
Byggnadsår: 1885

K-märkt 1996

Tomtbeteckning: Främmanberg-4-1001

Kvarter: 5 BÅTSMANNEN

37

Neptunigatan 50
Byggnadsår: 1924

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-5-2

38

Skillnadsgatan 38
Byggnadsår/-lovår: 1938
Planerad av J Lindell

K-märkt 1995

Tomtbeteckning: Främmanberg-5-18

39

Skillnadsgatan 40B
Byggnadsår/-lovsår: 1930
Planerad av Jac Lundqvist

K-märkt 1986

Tomtbeteckning: Främmanberg-5-23

40

Skillnadsgatan 44
Byggnadsår/-lovår: 1928
Planerad av J Lindell

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-5-15

Kvarter: BARNMORSKAN

41

Havsgatan 24
Byggnadsår: 1950

Kategori C

Tomtbeteckning: Främmanberg-7-18

42

Havsgatan 26
Byggnadsår: 1955

Kategori C

Tomtbeteckning: Främmanberg-7-11

43

Havsgatan 28
Byggnadsår: 1939
Planerad av byggm. Frithiof Lindholm

Kategori C

Tomtbeteckning: Främmanberg-7-7

44

Mariegatan 48
Byggnadsår/-lovår: 1937
Planerad av byggm. Frithiof Lindholm

K-märkt 1990

Tomtbeteckning: Främmanberg-7-8

Kvarter: 8 BRYGGAREN

45

Hamngatan 6
Byggnadsår/-lovår: 1935
Planerad av byggm. Frithiof Lindholm

K-märkt 1991

Tomtbeteckning: Främmanberg-8-17

46

Hamngatan 5
Byggnadsår/-lovår: 1933
Planerad av Jac Lundqvist

K-märkt 1991

Tomtbeteckning: Främmanberg-8-17

47

Stora gatan 23
Byggnadsår/-lovsår: 1912
Planerad av ark. Ivar Lindqvist

K-märkt 1988

Tomtbeteckning: Främmanberg-8-20

48

Stora gatan 23 (inne på tomten)
Byggnadsår: ?, påbyggd

K-märkt 1995

Tomtbeteckning: Främmanberg-8-20

49

Stora gatan 22
Byggnadsår/-lovår: 1872

K-märkt 1988

Tomtbeteckning: Främmanberg-8-16

50

Havsgatan 14
Byggnadsår/-lovsår: 1936
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-8-14

51

Havsgatan 16
Byggnadsår/-lovår: 1935
Planerad av Jac Lundqvist

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-8-13

52

Havsgatan 18
Byggnadsår/-lovsår: 1934
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-8-1006

Kvarter: 11

53

Skillnadsgatan 61
Byggnadsår: 1920

Kategori C

Tomtbeteckning: Främmanberg-11-2

54

Skillnadsgatan 61 - uthus
Byggnadsår: ?

Kategori C

Tomtbeteckning: Främmanberg-11-2

55

Skillnadsgatan 59
Byggnadsår: 1900-talets början?

Kategori C

Tomtbeteckning: Främmanberg-11-3

56

Skillnadsgatan 57
Byggnadsår/-lovsår: 1926
Planerad av Jac Lundqvist

Kategori C

Tomtbeteckning: Främmanberg-11-4

Kvarter: UTANFÖR KVARTER

57

Stora gatan – Esplanaden
Rådhuset
Byggnadsår: 1876
Planerad av ark. C J von Heideken
Kategori A

Tomtbeteckning: Främmanberg-

58

Hamnplanet
Tullpackhuset
Byggnadsår/-lovår: 1897
Planerad av ark. Lars Sonck
K-märkt 1988

Tomtbeteckning: Främmanberg-

59

Hamnplanet
Magasinet
Byggnadsår: ?

K-märkt 1988

Tomtbeteckning: Främmanberg-

60

Lotsstugan
Byggnadsår: ca 1860

K-märkt 1975

Tomtbeteckning: Främmanberg-

MARIEHAMN - INNERSTADEN - DALBERG

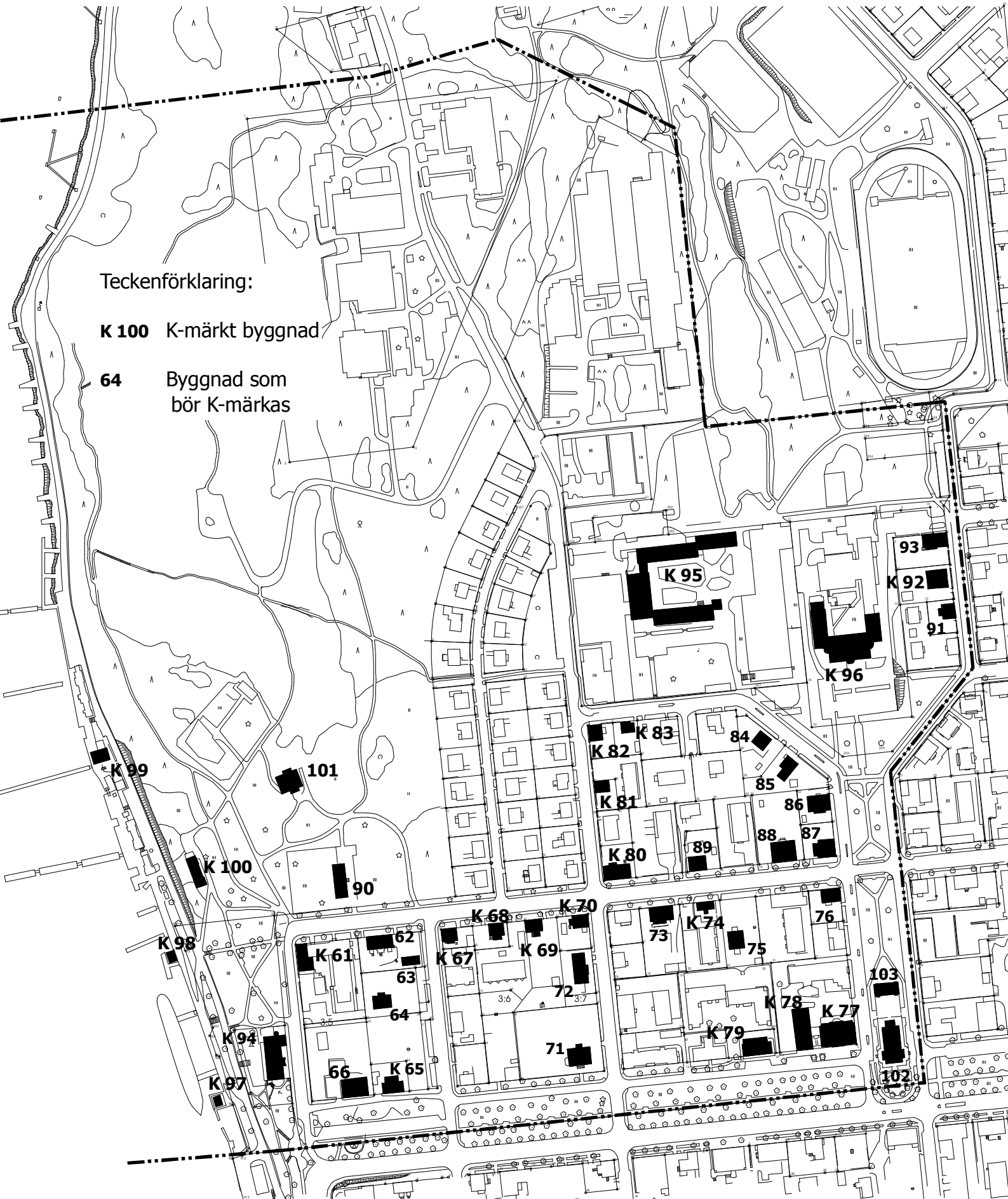
Förslag till
SKYDDSOBJEKT

Mars 2009

Teckenförklaring:

K 100 K-märkt byggnad

64 Byggnad som
bör K-märkas

Stadsdel: DALBERG

Kvarter: 1 BYGGMÄSTAREN

61

Norragatan 43
Byggnadsår: 1865, tillbyggd

K-märkt 1979 ¹⁾

Tomtbeteckning: Dalberg-1-8

62

Norragatan 41
Byggnadsår: 1891
Planerad av byggm. Hilda Hongell

Kategori A

Tomtbeteckning: Dalberg-1-1002

63

Norragatan 41
Byggnadsår: 1896
Planerad av Anders Öström

Kategori A

Tomtbeteckning: Dalberg-1-1002

64

Havsgatan 8
Byggnadsår: 1926

Kategori B

Tomtbeteckning: Dalberg-1-16

65

Norra Esplanadgatan 15 B
Byggnadsår: 1865 + 1893
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1980

Tomtbeteckning: Dalberg-1-9

66

Norra Esplanadgatan 16
Byggnadsår: ? + 1882

Kategori A ¹⁾

Tomtbeteckning: Dalberg-1-1001

Kvarter: 2 SKEPPAREN

67

Norragatan 39
Byggnadsår/-lovår: 1884
Urspr. planerad av Johan Sjöblom ?

K-märkt 1989

Tomtbeteckning: Dalberg-2-25

68

Norragatan 37 B
Byggnadsår/-lovår: 1913
Planerad av Anders Öström

K-märkt 1983

Tomtbeteckning: Dalberg-2-20

69

Norragatan 35
Byggnadsår: 1919
Planerad av Anders Öström

K-märkt 1983

Tomtbeteckning: Dalberg-2-19

70

Norragatan 33
Byggnadsår/-lovår: 1890

K-märkt 1981¹⁾

Tomtbeteckning: Dalberg-2-11

71

Norra Esplanadgatan 11
Byggnadsår/-lovår: 1926
Planerad av Bertel Lundqvist

Kategori A

Tomtbeteckning: Dalberg-2-9

72

Neptunigatan 34 B
Byggnadsår: 1972
Planerad av ark. Svahnström & Svahnström

Kategori C

Tomtbeteckning: Dalberg-2-10

Kvarter: 3 LÄRAREN

73

Norragatan 31
Byggnadsår: 1873
Planerad av Johan Sjöblom ?

Kategori A ¹⁾

Tomtbeteckning: Dalberg-3-19

74

Norragatan 29
Byggnadsår: 1875
Planerad av Johan Sjöblom ?

K-märkt 1970

Tomtbeteckning: Dalberg-3-18

75

Norragatan 27
Byggnadsår/-lovår: 1906
Planerad av Ilmari Killinen

Kategori A

Tomtbeteckning: Dalberg-3-2005

76

Norragatan 23
Byggnadsår/-lovår: 1931
Planerad av Albert Grehn

Kategori A

Tomtbeteckning: Dalberg-3-15

77

Norra Esplanadgatan 8 A
Uncan
Byggnadsår: 1884
Planerad av Anders Öström

K-märkt 1993

Tomtbeteckning: Dalberg-3-13

78

Norra Esplanadgatan 8 B
Slöjdsalen
Byggnadsår: 1886

K-märkt 1993

Tomtbeteckning: Dalberg-3-13

79

Norra Esplanadgatan 9 A
Byggnadsår: 1886
Planerad av Johan Sjöblom ?

K-märkt 1970

Tomtbeteckning: Dalberg-3-25

Kvarter: 4 LEKTORN

80

Norragatan 34
Byggnadsår/-lovår: 1907, tillbyggd på 1930-t
Planerad av byggm. Hilda Hongell
K-märkt 1985
Tomtbeteckning: Dalberg-4-10

81

Neptunigatan 27 B
Byggnadsår/-lovår: 1928
Planerad av Jac Lindell
K-märkt 1977
Tomtbeteckning: Dalberg-4-25

82

Neptunigatan 25
Byggnadsår/-lovsår: 1932
Planerad av E Söderlund
K-märkt 1982
Tomtbeteckning: Dalberg-4-26

83

Västra Skolgatan 9
Byggnadsår/-lovsår: 1928
Planerad av E Söderlund
K-märkt 1982
Tomtbeteckning: Dalberg-4-27

84

Västra Skolgatan 3
Byggnadsår/-lovsår: 1933
Planerad av byggm. Frithiof Lindholm
Kategori A
Tomtbeteckning: Dalberg-4-19

85

Västra Skolgatan 1
Byggnadsår: 1933
Kategori A
Tomtbeteckning: Dalberg-4-18

86

Västra Esplanadgatan 1
Byggnadsår/-lovår: 1938
Planerad av byggm. Frithiof Lindholm
Kategori A
Tomtbeteckning: Dalberg-4-17

87

Norragatan 24
Byggnadsår: 1893
Planerad av ark. Lars Sonck
Kategori A
Tomtbeteckning: Dalberg-4-16

88

Norragatan 26
Byggnadsår/-lovår: 1938
Planerad av byggm. Hugo Eriksson
Kategori A
Tomtbeteckning: Dalberg-4-15

89

Norragatan 30 A
Byggnadsår/-lovår: 1923
Planerad av Jac Lundqvist

Kategori A ¹⁾

Tomtbeteckning: Dalberg-4-31

Kvarter: 11

90

Norragatan 44
Svenska konsulatet
Byggnadsår/-lovår: 1953
Planerad av ark. Sigurd Curman
Kategori A

Tomtbeteckning: Dalberg-11-

Kvarter: 12 STUDENTEN

91

Östra Skolgatan 8
Byggnadsår/-lovår: 1926
Planerad av Jac Lundqvist

Kategori A

Tomtbeteckning: Dalberg-12-7

92

Östra Skolgatan 6
Byggnadsår/-lovår: 1932
Planerad av Frej Liewendahl

K-märkt 2000

Tomtbeteckning: Dalberg-12-8

93

Östra Skolgatan 4
Byggnadsår/-lovår: 1932
Planerad av Frej Liewendahl

Kategori A

Tomtbeteckning: Dalberg-12-9

Kvarter: 13

94

Hamngatan 2
Byggnadsår/lovår: 1944
Planerad av ark. Jonas Cedercreutz

Kategori A **K-märkt 2008**

Tomtbeteckning: Dalberg-13-3

Kvarter: 19 LÄRJUNGEN

95

Västra Skolgatan 4
Övernäs folkskola
Byggnadsår: 1952
Planerad av ark. Erik Bryggman
K-märkt 1997

Tomtbeteckning: Dalberg-19-7

96

Västra Skolgatan 2
Ålands lyceum
Byggnadsår: 1903
Planerad av ark. Jac Ahrenberg
K-märkt 1995

Tomtbeteckning: Dalberg-19-8

Kvarter: UTANFÖR KVARTER

97

Sjöpromenaden
Södra sköljhuset
Byggnadsår: ?

K-märkt 1988

Tomtbeteckning: Dalberg-

98

Sjöpromenaden
Norra sköljhuset
Byggnadsår: ?

K-märkt 1988

Tomtbeteckning: Dalberg-

99

Sjöpromenaden
ÅSS
Byggnadsår: 1895-99, flyttad till
platsen 1922

Planerad av ark. Lars Sonck

K-märkt 1988

Tomtbeteckning: Dalberg-

100

Badhusparken
Pub Bastun ?
Byggnadsår: 1930
Planerad av ark. Torsten Montell

K-märkt 1988

Tomtbeteckning: Dalberg-

101

Badhusparken
Doktorsvillan
Byggnadsår/-lovår: 1895
Planerad av ark. Lars Sonck
Kategori A

Tomtbeteckning: Dalberg-

102

Esplanaden
St Görans kyrka
Byggnadsår: 1927
Planerad av ark. Lars Sonck
Kategori A

Tomtbeteckning: Dalberg-

103

Esplanaden
St Görans kyrka, församlingshuset
Byggnadsår: 1930
Planerad av ark. Lars Sonck
Kategori A

Tomtbeteckning: Dalberg-

MARIEHAMN - INNERSTADEN - STORÄNGEN

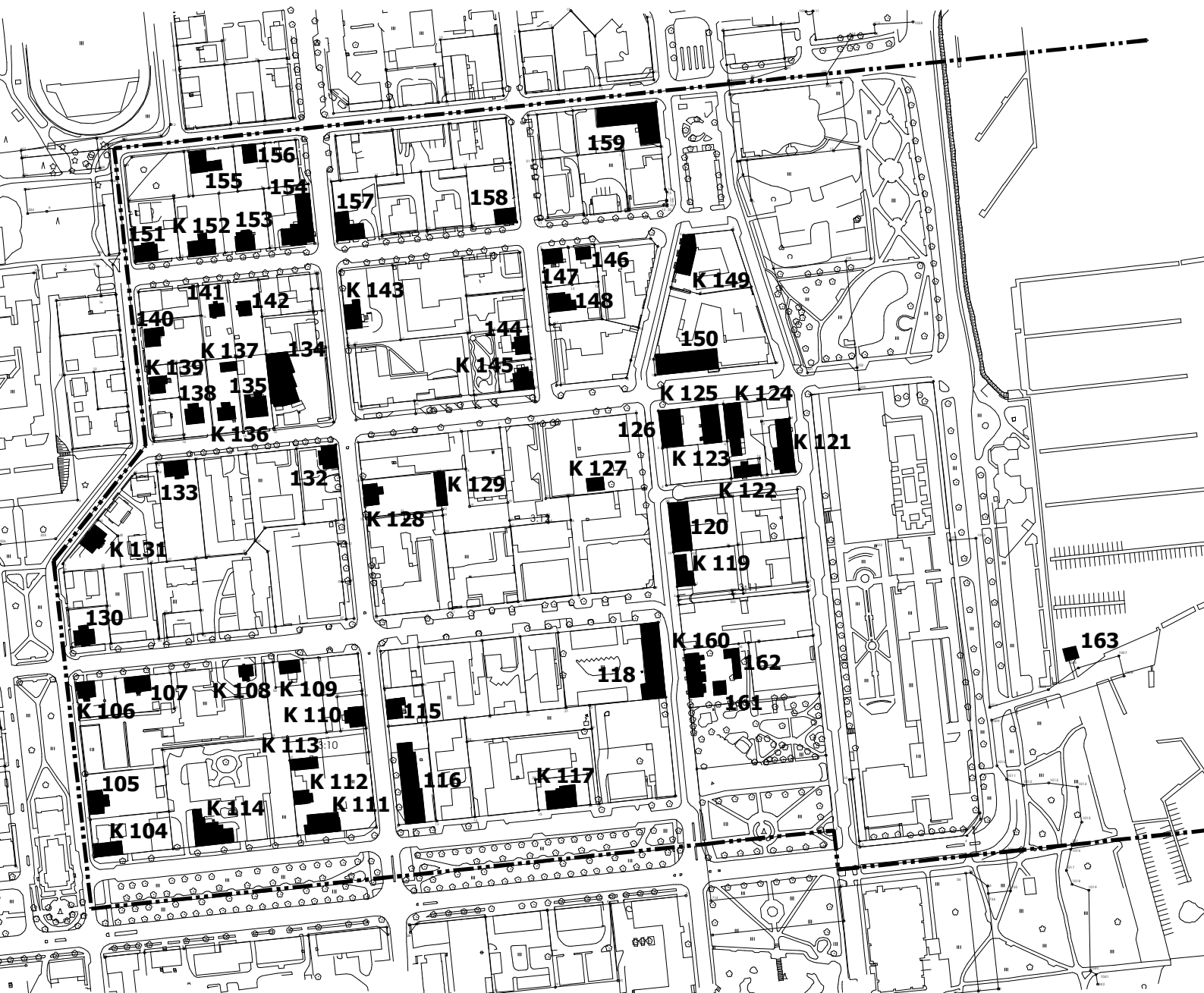
Förslag till
SKYDDSOBJEKT

Mars 2009

Teckenförklaring:

K 146 K-märkt byggnad

141 Byggnad som
bör K-märkas

Stadsdel: STORÄNGEN

Kvarter: 1 REDAREN

104

Östra Esplanadgatan 6
Byggnadsår: 1876

K-märkt 1969

Tomtbeteckning: Storängen-1-8

105

Östra Esplanadgatan 5
Byggnadsår/-lovsår: 1907
Planerad av Ilmari Killinen

Kategori A

Tomtbeteckning: Storängen-1-17

106

Norragatan 21
Byggnadsår/-lovsår: 1947
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

K-märkt 1993

Tomtbeteckning: Storängen-1-16

107

Norragatan 19
Byggnadsår: 1938

Kategori A ¹⁾

Tomtbeteckning: Storängen-1-14

108

Norragatan 15
Byggnadsår: 1881
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1969

Tomtbeteckning: Storängen-1-18

109

Norragatan 13 B
Byggnadsår: 1891
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1990

Tomtbeteckning: Storängen-1-20

110

Ålandsvägen 48 B
Byggnadsår/-lovsår: 1898
Planerad av byggm. Sanfrid Hongell

K-märkt 1990

Tomtbeteckning: Storängen-1-22

111

Norra Esplanadgatan 5 A
Byggnadsår/-lovår: 1883
Planerad av A Hasselgren

K-märkt 1969

Tomtbeteckning: Storängen-1-3

112

Norra Esplanadgatan 5 A
Byggnadsår: ?
Planerad av byggm. Hilda Hongell?

Kategori—A **K-märkt 2008**

Tomtbeteckning: Storängen-1-3

113

Norra Esplanadgatan 5 A
Byggnadsår: ?

Kategori ~~A~~ **K-märkt 2008**

Tomtbeteckning: Storängen-1-3

114

Norra Esplanadgatan 6
Johannahemmet
Byggnadsår: 1876

K-märkt 1969

Tomtbeteckning: Storängen-1-19

Kvarter: 2 APOTEKAREN

115

Ålandsvägen 53
Byggnadsår/-lovår: 1933
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

Kategori A ¹⁾

Tomtbeteckning: Storängen-2-13

116

Ålandsvägen 55
Byggnadsår: 1966
Planerad av ark. Sigvard Eklund

Kategori C

Tomtbeteckning: Storängen-2-14

117

Norra Esplanadgatan 2
Byggnadsår/-lovsår: 1927
Planerad av ark. Torsten Montell

K-märkt 1978

Tomtbeteckning: Storängen-2-8

118

Torggatan 12
Apoteksgården
Byggnadsår/-lovår: 1952
Planerad av ark. Kaj Englund
Kategori B

Tomtbeteckning: Storängen-2-4

Kvarter: 3 REDAKTÖREN

119

Torggatan 11
Byggnadsår: 1871
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1990

Tomtbeteckning: Storängen-3-15

120

Torggatan 9
Boreniuskahuset
Byggnadsår/-lovår: 1938
Planerad av byggm. Frithiof Lindholm
Kategori B

Tomtbeteckning: Storängen-3-13

Kvarter: 4 KÖPMANNEN

121

Strandgatan 12
Byggnadsår: 1866
Nuvarande utseende planerad av
ark. Oscar Bomanson
K-märkt 1996

Tomtbeteckning: Storängen-4-7

122

Ekonomiegatan 2 B
Byggnadsår: 1866 + 1896 ?

K-märkt 1980

Tomtbeteckning: Storängen-4-4

123

Nygatan 1 B, inne på tomten
Starckska magasinet
Byggnadsår: 1877

K-märkt 1980

Tomtbeteckning: Storängen-4-6

124

Nygatan 1 B
Byggnadsår: 1929
Planerad av J Lindell

K-märkt 1980

Tomtbeteckning: Storängen-4-6

125

Nygatan 3 Kino-teatern
Byggnadsår/-lovår: ?
Planerad av ark. Ragnar Furstenborg
-K-märkt 1980 K-märkning av byggnad
ändrad 2007 till K-märkning av gavel
mot Nygatan.

Tomtbeteckning: Storängen-4-9

126

Torggatan 5
Cityhuset
Byggnadsår/-lovår: 1938
Planerad av ark. Lars Sonck
Kategori B

Tomtbeteckning: Storängen-4-8

Kvarter: 5 KASSÖRSKAN

127

Torggatan 8, inne på tomten
f.d. telefoncentral
Byggnadsår: 1928

K-märkt 1986

Tomtbeteckning: Storängen-5-9

128

Ålandsvägen 45
Villa Carita
Byggnadsår: 1906
Planerad av ark. Torsten Montell
K-märkt 2004

Tomtbeteckning: Storängen-5-15

129

Ålandsvägen 45
Villa Carita - uthus
Byggnadsår: 1906
Planerad av ark. Torsten Montell
K-märkt 2004

Tomtbeteckning: Storängen-5-15

Kvarter: 6 KUSKEN

130

Norragatan 22
Byggnadsår: 1890
Planerad av A G Silander

Kategori A

Tomtbeteckning: Storängen-6-8

131

Östra Skolgatan 13
Byggnadsår/-lovår: 1938
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

K-märkt 1988

Tomtbeteckning: Storängen-6-22

132

Ålandsvägen 40
Byggnadsår: 1895 ?
Planerad av byggm. Hilda Hongell ?

Kategori A ¹⁾

Tomtbeteckning: Storängen-6-23

133

Nygatan 19
Byggnadsår: 1896
Planerad av byggm. Hilda Hongell ?

Kategori A

Tomtbeteckning: Storängen-6-16

Kvarter: 7 GLASMÄSTAREN

134

Nygatan 14
Byggnadsår/-lovår: 1939
Planerad av ark. Erik Bryggman

Kategori A

Tomtbeteckning: Storängen-7-3

135

Nygatan 16
Byggnadsår: 1939
Planerad av Jac Lundqvist

Kategori A

Tomtbeteckning: Storängen-7-10

136

Nygatan 18
Byggnadsår/-lovår: 1929
Planerad av J Lindell

K-märkt 1998

Tomtbeteckning: Storängen-7-9

137

Nygatan 18, inne på tomten
Byggnadsår: ?

K-märkt 1998

Tomtbeteckning: Storängen-7-9

138

Nygatan 20
Byggnadsår: 1933
Planerad av Jac Lundqvist

Kategori B

Tomtbeteckning: Storängen-7-8

139

Östra Skolgatan 9 A
Byggnadsår/-lovår: 1930
Planerad av Jac Lundqvist

K-märkt 1990

Tomtbeteckning: Storängen-7-18

140

Östra Skolgatan 7
Byggnadsår/-lovår: 1932
Planerad av Georg Grönfors

Kategori A

Tomtbeteckning: Storängen-7-17

141

Köpmansgatan 19
Byggnadsår/-lovår: 1938
Planerad av Jac Lundqvist

Kategori A ¹⁾

Tomtbeteckning: Storängen-7-15

142

Köpmansgatan 17
Byggnadsår/-lovår: 1931
Planerad av Albert Grehn

Kategori A

Tomtbeteckning: Storängen-7-14

Kvarter: 8 BORGMÄSTAREN

143

Ålandsvägen 39
Byggnadsår/-lovsår: 1928
Planerad av ark. Oscar Bomanson

K-märkt 1990 ¹⁾

Tomtbeteckning: Storängen-8-19

144

Kaptensgatan 16
Byggnadsår/-lovår: 1932, tillbyggd
Planerad av byggm. Frej Liewendahl

Kategori B ¹⁾

Tomtbeteckning: Storängen-8-16

145

Kaptensgatan 18
"Villa Julius"
Byggnadsår: 1925
Planerad av ark. Torsten Montell

K-märkt 1989

Tomtbeteckning: Storängen-8-15

Kvarter: 9 SPRINGPOJKEN

146

Köpmansgatan 5
Byggnadsår/-lovår: 1928
Planerad av Jac Lundqvist

Kategori B

Tomtbeteckning: Storängen-9-9

147

Köpmansgatan 7
Byggnadsår/-lovår: 1929
Planerad av Anders Öström

Kategori B

Tomtbeteckning: Storängen-9-8

148

Kaptensgatan 15
Byggnadsår/-lovår: 1932
Planerad av Frej Liewendahl

Kategori A

Tomtbeteckning: Storängen-9-7

Kvarter: 10 SKOMAKAREN

149

Torggatan 1
Byggnadsår/-lovår: 1929
Planerad av Algot Johansson

K-märkt 1992

Tomtbeteckning: Storängen-10-3

150

Nygatan 4
Ålands banken
Byggnadsår/-lovår: 1933
Planerad av ark.byrå Frosterus & Gripenberg

Kategori B

Tomtbeteckning: Storängen-10-2

Kvarter: 12

151

Köpmansgatan 22
Byggnadsår/-lovår: 1950
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

Kategori B

Tomtbeteckning: Storängen-12-8

152

Köpmansgatan 20
Byggnadsår: 1936

K-märkt 1996

Tomtbeteckning: Storängen-12-2

153

Köpmansgatan 18
Byggnadsår/-lovår: 1934
Planerad av Ivar Lindqvist

Kategori B ¹⁾

Tomtbeteckning: Storängen-12-3

154

Köpmansgatan 16
Byggnadsår: 1935 + 1945
Planerad av F Lindholm + H Eriksson

Kategori A

Tomtbeteckning: Storängen-12-4

155

Styrmansgatan 15
Byggnadsår: 1952
Planerad av ark. Jonas Cedercreutz

Kategori B

Tomtbeteckning: Storängen-12-15

156

Styrmansgatan 13
Byggnadsår: 1949
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

Kategori B

Tomtbeteckning: Storängen-12-12

Kvarter: 13

157

Köpmansgatan 14
Byggnadsår/-lovår: 1934
Planerad av ark. Torsten Montell

Kategori A

Tomtbeteckning: Storängen-13-1

158

Köpmansgatan 8
Byggnadsår/-lovår: 1933
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

Kategori A

Tomtbeteckning: Storängen-13-4

Kvarter: 14

159

Styrmansgatan 1
Böndernas hus
Byggnadsår/-lovår: 1946
Planerad av Arne Sandberg
Kategori B

Tomtbeteckning: Storängen-14-9

Kvarter: 16

160

Torggatan 15
Byggnadsår: 1876+1921+1897
Planerad av ark. Oscar Bomanson

K-märkt 1990

Tomtbeteckning: Storängen-16-3

161

Torggatan 15, gårdshus
Byggnadsår: 1894
Planerad av byggm. Hilda Hongell

Kategori B

Tomtbeteckning: Storängen-16-3

162

Torggatan 15, uthus
Byggnadsår: ?

Kategori B

Tomtbeteckning: Storängen-16-3

Kvarter: UTANFÖR KVARTER

163

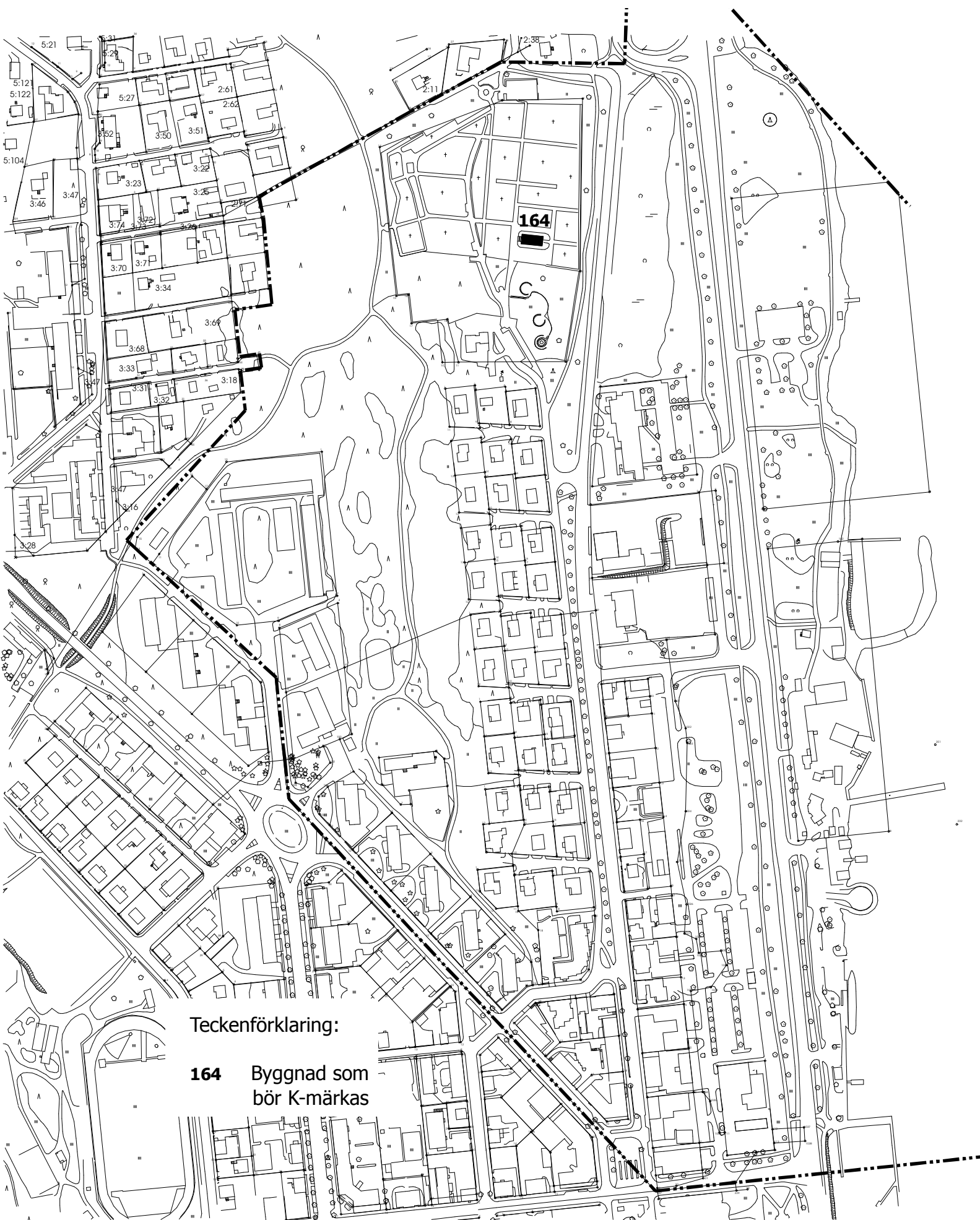
Ångbåtsbryggan
Sköljhuset
Byggnadsår: 1940-talet

Kategori B

Tomtbeteckning: Storängen-

MARIEHAMN - INNERSTADEN - NYÄNGEN

Förslag till
SKYDDSOBJEKT

Teckenförklaring:

164 Byggnad som
bör K-märkas

Stadsdel: NYÄNGEN

Kvarter: 13

164

Skiljevägen 1
Begravningskapellet
Byggnadsår: 1940
Planerad av ark. Lars Sonck
Kategori A

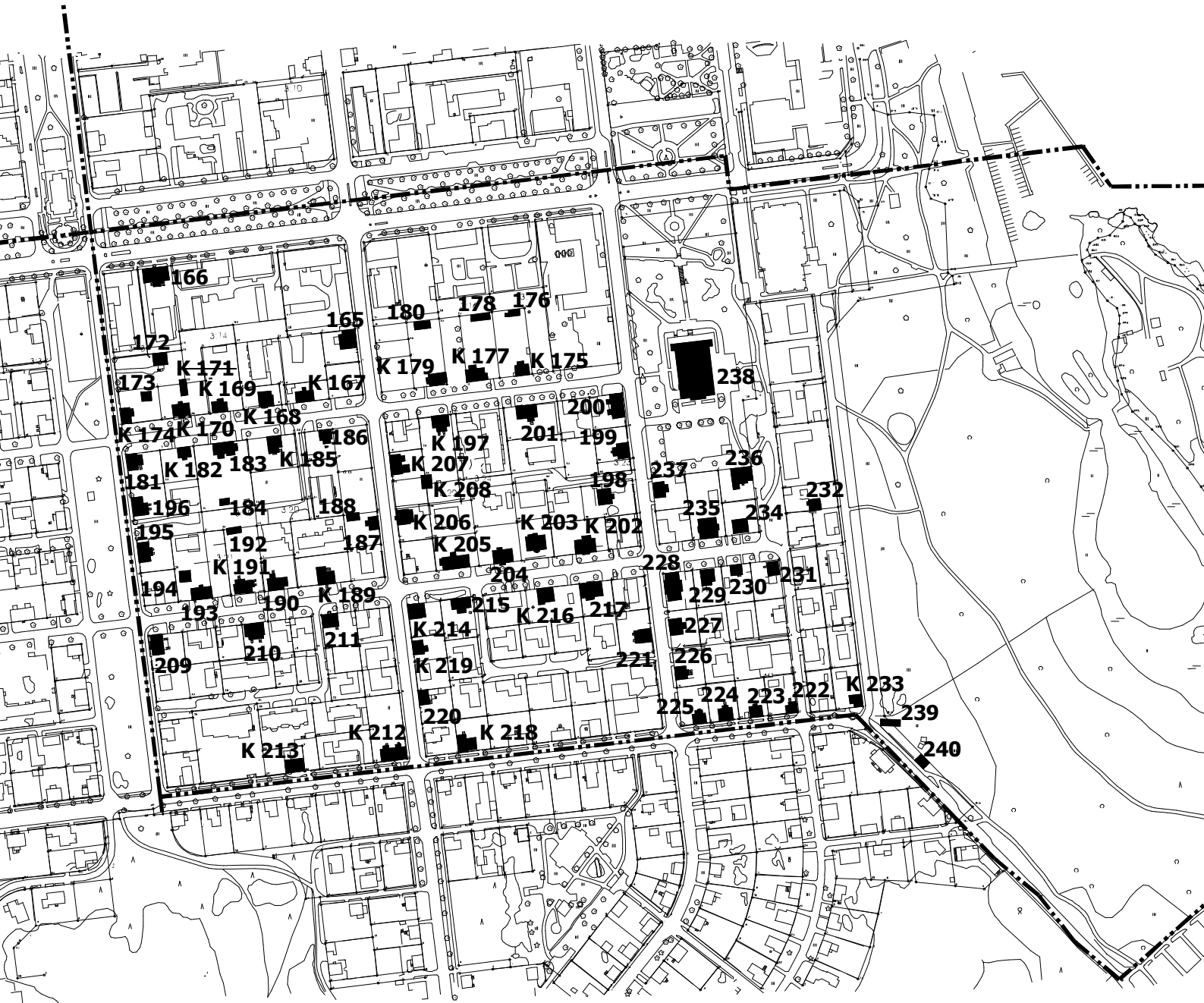
Tomtbeteckning: Nyängen-19-2

MARIEHAMN - INNERSTADEN - KVARNBERG

Förslag till
SKYDDSOBJEKT

Mars 2009

Teckenförklaring:

K 169 K-märkt byggnad

231 Byggnad som
bör K-märkas

~~K-171~~ K-märkning upphävd

Stadsdel: KVARNBERG

Kvarter: 1 SÖMMERSKAN

165

Ålandsvägen 54
Byggnadsår/-lovår: 1914
Planerad av Anders Öström

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-1-9

166

Stora gatan 10
Byggnadsår/-lovsår: 1896
Planerad av byggm. Hilda Hongell

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-1-19

167

Södragatan 14 A
Byggnadsår: 1876

K-märkt 1969

Tomtbeteckning: Kvarnberg-1-22

168

Södragatan 16 A
Byggnadsår: 1906
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1969

Tomtbeteckning: Kvarnberg-1-25

169

Södragatan 18
Byggnadsår: 1877

K-märkt 1969

Tomtbeteckning: Kvarnberg-1-1005

170

Södragatan 20 A
Byggnadsår/-lovsår: 1932
Planerad av Jac Lundqvist

K-märkt 1998

Tomtbeteckning: Kvarnberg-1-30

171

Södragatan 20 A, inne på tomten
Byggnadsår/-lovår: ?

K-märkt 1998 K-märkning avlyft 2005

Tomtbeteckning: Kvarnberg-1-30,31

172

Östra Esplanadgatan 8 B
Byggnadsår: 1924

Kategori C

Tomtbeteckning: Kvarnberg-1-14

173

Östra Esplanadgatan 9
Byggnadsår: 1952

Kategori C

Tomtbeteckning: Kvarnberg-1-16

174

Södragatan 20 B
Byggnadsår: 1874

K-märkt 1969

Tomtbeteckning: Kvarberg-1-16

Kvarter: 2 KONDITORN

175

Södragatan 4
Byggnadsår: 1879
Planerad av K Sundblom

K-märkt 1969

Tomtbeteckning: Kvarnberg-2-2005

176

Södragatan 4, inne på tomten
Byggnadsår: 1881

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-2-2005

177

Södragatan 6
Byggnadsår/-lovsår: 1910
Planerad av Fredrik Liewendahl

K-märkt 1969

Tomtbeteckning: Kvarnberg-2-1005

178

Södragatan 6, inne på tomten
Byggnadsår: ?
Planerad av Fredrik Liewendahl

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-2-1005

179

Södragatan 8
Byggnadsår: ?

K-märkt 1969

Tomtbeteckning: Kvarnberg-2-3006

180

Södragatan 8, inne på tomten
Byggnadsår: ?

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-2-3006

Kvarter: 3 DIKTAREN

181

Södragatan 23
Byggnadsår: 1891
Planerad av A G Silander

Kategori A ¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-25

182

Södragatan 21
Byggnadsår/-lovsår: 1897
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1970

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-26

183

Södragatan 19
Byggnadsår: 1893, tillbyggd
Planerad av byggm. H Hongell, A Öström

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-1002

184

Södragatan 19 - uthus
Byggnadsår: 1893
Planerad av byggm. Hilda Hongell?

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-1002

185

Södragatan 17
Byggnadsår: 1899
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1981

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-28

186

Södragatan 15
Byggnadsår/-lovår: 1898
Planerad av byggm. Hilda Hongell

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-29

187

Ålandsvägen 60
Byggnadsår/-lovsår: 1914
Planerad av Anders Öström

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-18

188

Ålandsvägen 60, inne på tomten
Byggnadsår: ?

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-18

189

Mariegatan 20
Byggnadsår/-lovsår: 1900
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1982

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-35

190

Mariegatan 22
Byggnadsår: 1899
Planerad av byggm. Hilda Hongell

Kategori A ¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-16

191

Mariegatan 24
Byggnadsår: 1898
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1990

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-39

192

Mariegatan 24, inne på tomten
Byggnadsår: ?

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-39

193

Mariegatan 26
Byggnadsår/-lovsår: 1937
Planerad av Jac Lundqvist

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-3006

194

Mariegatan 26 - gårdshus
Byggnadsår/-lovsår: 1923
Planerad av ark. Oscar Bomanson

Kategori B

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-1002

195

Östra Esplanadgatan 12
Byggnadsår/-lovsår: 1896
Planerad av ark. Lars Sonck

Kategori A ¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-13

196

Östra Esplanadgatan 11
Byggnadsår: 1895+1899
Planerad av byggm. Hilda Hongell

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-3-24

Kvarter: 4 KLOCKAREN

197

Södragatan 9
Byggnadsår: 1898
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1970

Tomtbeteckning: Kvarnberg-4-2001

198

Torggatan 24
Byggnadsår: 1940
Planerad av byggm. Frithiof Lindholm

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-4-18

199

Torggatan 22
Byggnadsår/-lovsår: 1929
Planerad av B Gunell

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-4-3003

200

Torggatan 20
Byggnadsår/-lovsår: 1898
Planerad av byggm. Hilda Hongell

Kategori A ¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-4-16

201

Södragatan 5
Byggnadsår: 1898
Planerad av byggm. Hilda Hongell

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-4-12

202

Mariegatan 8
Byggnadsår/-lovsår: 1939
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

K-märkt 2002

Tomtbeteckning: Kvarnberg-4-20

203

Mariegatan 10
Byggnadsår/-lovår: 1936
Planerad av byggm. Frithiof Lindholm

K-märkt 1989

Tomtbeteckning: Kvarnberg-4-36

204

Mariegatan 12
Byggnadsår/-lovsår: 1899
Planerad av Hilda Hongell

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-4-35

205

Mariegatan 14
Byggnadsår: 1898
Planerad av Hilda Hongell

K-märkt 2001 ¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-4-27

206

Ålandsvägen 67
Byggnadsår/-lovår: 1914
Planerad av G Gunell

K-märkt 1986

Tomtbeteckning: Kvarnberg-4-29

207

Ålandsvägen 65 A
Byggnadsår: 1899
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1986

Tomtbeteckning: Kvarnberg-4-30

208

Ålandsv. 65 A, inne på tomten
Byggnadsår: ?

K-märkt 1992

Tomtbeteckning: Kvarnberg-4-30,31,2001

Kvarter: 5 VÄKTAREN

209

Östra Esplanadgatan 14
Byggnadsår/-lovår: 1899
Planerad av byggm. Hilda Hongell

Kategori A ¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-5-22

210

Mariegatan 25 A
Byggnadsår: 1903
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1985 ¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-5-31

211

Mariegatan 21
Byggnadsår/-lovsår: 1933
Planerad av byggm. Frithiof Lindholm

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-5-8

212

Ålandsvägen 70
Byggnadsår: 1919
Planerad av Anders Östöm

K-märkt 1989 ¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-5-38

213

Skillnadsgatan 22 B
Byggnadsår: 1921
Planerad av Anders Öström

K-märkt 1988

Tomtbeteckning: Kvarnberg-5-37

Kvarter: 6 TRÄDGÅRDSMÄSTAREN

214

Mariegatan 17
Byggnadsår: 1924 ?

K-märkt 1980¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-6-20

215

Mariegatan 15
Byggnadsår/-lovsår: 1899
Planerad av byggm. Hilda Hongell

Kategori A¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-6-21

216

Mariegatan 13 A
Byggnadsår/-lovsår: 1900
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1980

Tomtbeteckning: Kvarnberg-6-26

217

Mariegatan 11
Byggnadsår/-lovsår: 1939
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-6-27

218

Skillnadsgatan 18 A
Byggnadsår: 1899
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1980

Tomtbeteckning: Kvarnberg-6-14

219

Ålandsvägen 73 A
Byggnadsår/-lovsår: 1900
Planerad av byggm. Hilda Hongell

K-märkt 1980¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-6-31

220

Ålandsvägen 75
Byggnadsår/-lovår: 1913
Planerad av B Gunell

Kategori B¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-6-16

221

Torggatan 30
Byggnadsår: 1925
Planerad av Anders Öström

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-6-30

Kvarter: 7 TULLAREN

222

Öhbergsvägen 10
Byggnadsår/-lovår: 1928
Planerad av J Lindell

Kategori B

Tomtbeteckning: Kvarnberg-7-22

223

Skillnadsgatan 8
Byggnadsår/-lovår: 1937
Planerad av Jac Lundqvist

Kategori B¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-7-21

224

Skillnadsgatan 10
Byggnadsår/-lovår: 1933
Planerad av G Andersson

Kategori B

Tomtbeteckning: Kvarnberg-7-20

225

Skillnadsgatan 12
Byggnadsår/-lovår: 1928
Planerad av Jac Lundqvist

Kategori B

Tomtbeteckning: Kvarnberg-7-19

226

Torggatan 25
Byggnadsår/-lovår: 1939
Planerad av Einar Segerström

Kategori B

Tomtbeteckning: Kvarnberg-7-17

227

Torggatan 23
Byggnadsår/-lovår: 1939
Planerad av Emanuel Söderlund

Kategori B

Tomtbeteckning: Kvarnberg-7-13

228

Torggatan 21
Byggnadsår/-lovår: 1939
Planerad av L Lindblom

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-7-9

229

Mariegatan 5
Byggnadsår/-lovår: 1939
Planerad av L Lindblom

Kategori B¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-7-10

230

Mariegatan 3
Byggnadsår: 1941

Kategori B

Tomtbeteckning: Kvarnberg-7-11

231

Mariegatan 1
Byggnadsår/-lovår: 1939
Planerad av Emil Mäkilä

Kategori C ¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-7-12

Kvarter: 8 FÖRFATTAREN

232

Parkgatan 14 A
Byggnadsår: ?

Kategori C

Tomtbeteckning: Kvarnberg-8-19

233

Skillnadsgatan 2
Byggnadsår: 1871

K-märkt 1970

Tomtbeteckning: Kvarnberg-8-28

Kvarter: 10 STADSHUSET

234

Mariegatan 2
Byggnadsår/-lovsår: 1937
Planerad av Frej Liewendahl

Kategori B ¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-10-7

235

Mariegatan 4
Byggnadsår/-lovsår: 1939
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

Kategori B ¹⁾

Tomtbeteckning: Kvarnberg-10-10

236

Sonckstigen 2
Byggnadsår/-lovsår: 1939
Planerad av byggm. Frithiof Lindholm

Kategori B

Tomtbeteckning: Kvarnberg-10-6

237

Torggatan 19 A
Byggnadsår/-lovsår: 1932
Planerad av ark. Oscar Bomanson

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-10-4

238

Torggatan 17
Stadshuset
Byggnadsår: 1939
Planerad av ark. Lars Sonck
Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-10-8

Kvarter: UTANFÖR KVARTER

239

Parkgatan
Öfvernäs stugan
Byggnadsår: 1700-t, tillbyggd

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-

240

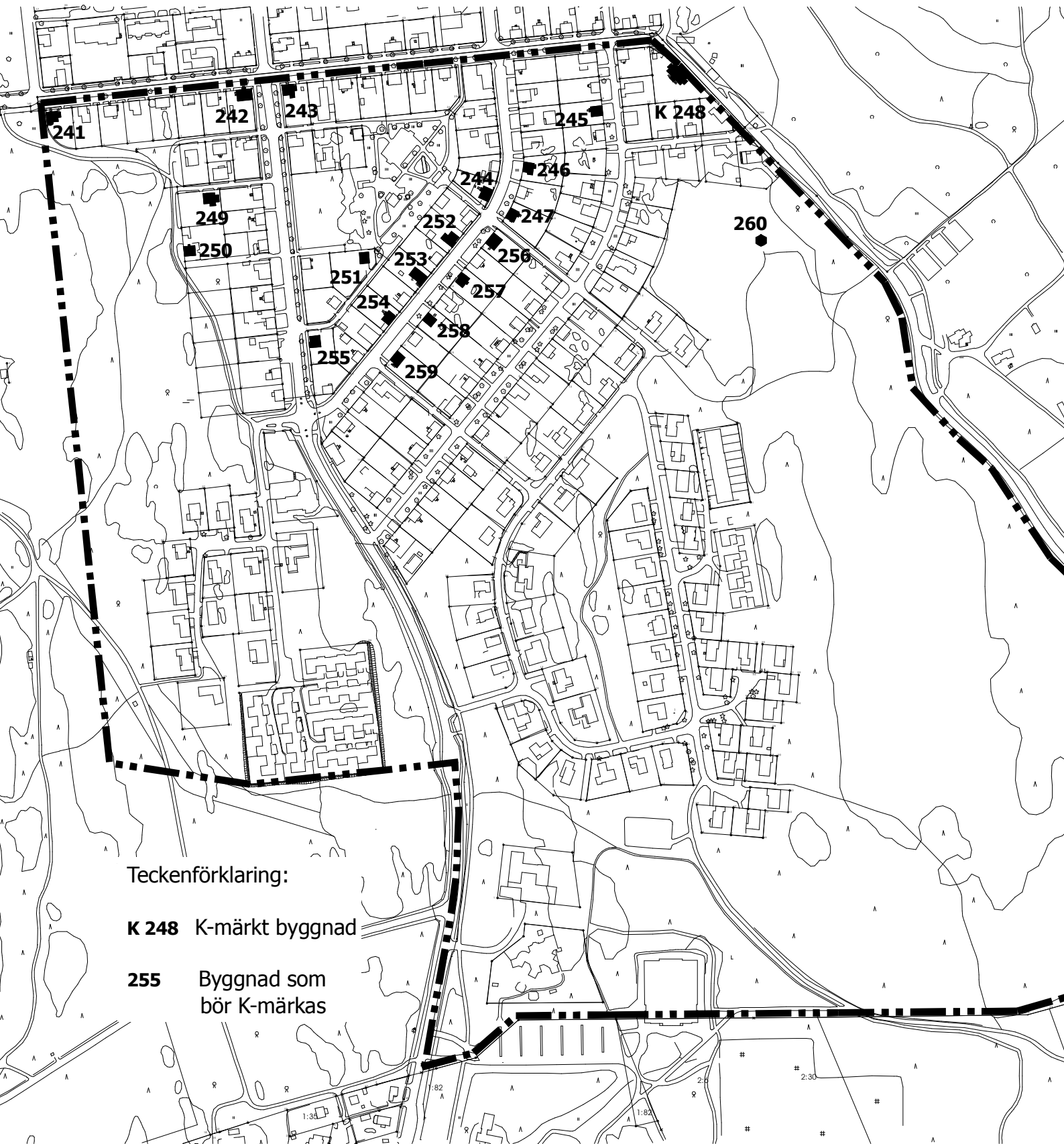
Parkgatan
Köpmannamuseum
Byggnadsår: 1884, flyttad

Kategori A

Tomtbeteckning: Kvarnberg-

MARIEHAMN - INNERSTADEN - SVEDEN

Förslag till
SKYDDSOBJEKT

Stadsdel: SVEDEN

241

Skillnadsgatan 39
Byggnadsår/-lovår: 1947
Planerad av byggm. B Lindblom

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-1-1

242

Skillnadsgatan 25
Byggnadsår/-lovår: 1939
Planerad av Carl Holmqvist

Kategori A

Tomtbeteckning: Sveden-1-8

243

Skillnadsgatan 23
Byggnadsår/-lovår: 1941
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-2-1

244

Torggatan 42
Byggnadsår/-lovår: 1943
Planerad av W Mattsson

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-2-12

245

Öbergsvägen 16
Byggnadsår/-lovår: 1942
Planerad av byggm. B Lindblom

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-3-6

246

Torggatan 37
Byggnadsår/-lovår: 1950
Planerad av Erik Sjöblom

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-3-9

247

Torggatan 41
Byggnadsår/-lovår: 1942
Planerad av Erik Sjöblom

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-3-14

248

Parkgatan 24
Byggnadsår: 1928
Planerad av Jac Lundqvist

K-märkt 1979

Tomtbeteckning: Sveden-4-12

249

Ekogränd 3
Byggnadsår/-lovår: 1941
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-7-7

250

Jägargränd 4
Byggnadsår/-lovår: 1941
Planerad av byggm. B Lindblom

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-7-8

251

Lekgränd 3
Byggnadsår/-lovår: 1954
Planerad av byggm. B Lindblom

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-8-2

252

Torggatan 46
Byggnadsår/-lovår: 1942
Planerad av Erik Sjöblom

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-10-2

253

Torggatan 50
Byggnadsår/-lovår: 1942
Planerad av Matts Sundholm ?

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-10-4

254

Torggatan 54
Byggnadsår/-lovår: 1945
Planerad av Erik Sjöblom

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-10-6

255

Ålandsvägen 87
Byggnadsår/-lovår: 1949
Planerad av byggm. B Lindblom

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-10-10

256

Torggatan 43
Byggnadsår/-lovår: 1945
Planerad av Wiktor Häggblom

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-11-1

257

Torggatan 47
Byggnadsår/-lovår: 1948
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-11-5

258

Torggatan 51
Byggnadsår: 1949
Planerad av byggm. Hugo Eriksson

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-11-9

259

Torggatan 55
Byggnadsår/-lovår: 1947
Planerad av byggm. Birger Lindholm

Kategori C

Tomtbeteckning: Sveden-11-13

260

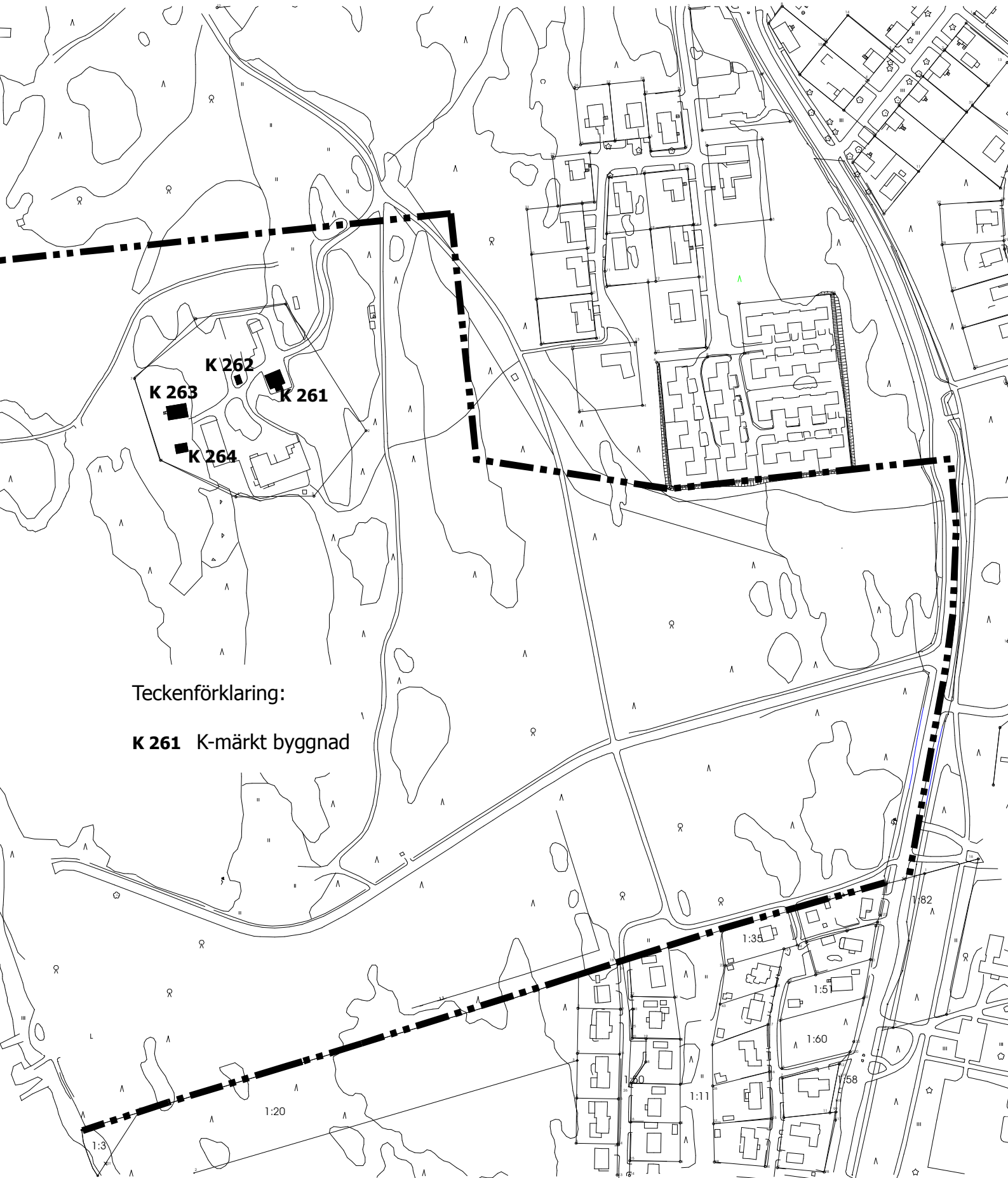
Kvarnberget

Flyttad till platsen.
Skänkt av Rotary.

Kategori A

MARIEHAMN - INNERSTADEN - LOTSBERGET

Förslag till
SKYDDSOBJEKT

Teckenförklaring:

K 261 K-märkt byggnad

Stadsdel: LOTSBERGET

Kvarter: 8

261

Gnistvägen, Lotsberget
Sjöbevakningen
Byggnadsår/-lovår: ryska tiden
Planerad av ?
K-märkt 1993

Tomtbeteckning: Lotsberget-8-1

262

Gnistvägen, Lotsberget
Sjöbevakningen
Byggnadsår/-lovår: ryska tiden
Planerad av ?
K-märkt 1993

Tomtbeteckning: Lotsberget-8-1

263

Gnistvägen, Lotsberget
Sjöbevakningen
Byggnadsår/-lovår: ryska tiden
Planerad av ?
K-märkt 1995 ¹⁾

Tomtbeteckning: Lotsberget-8-1

264

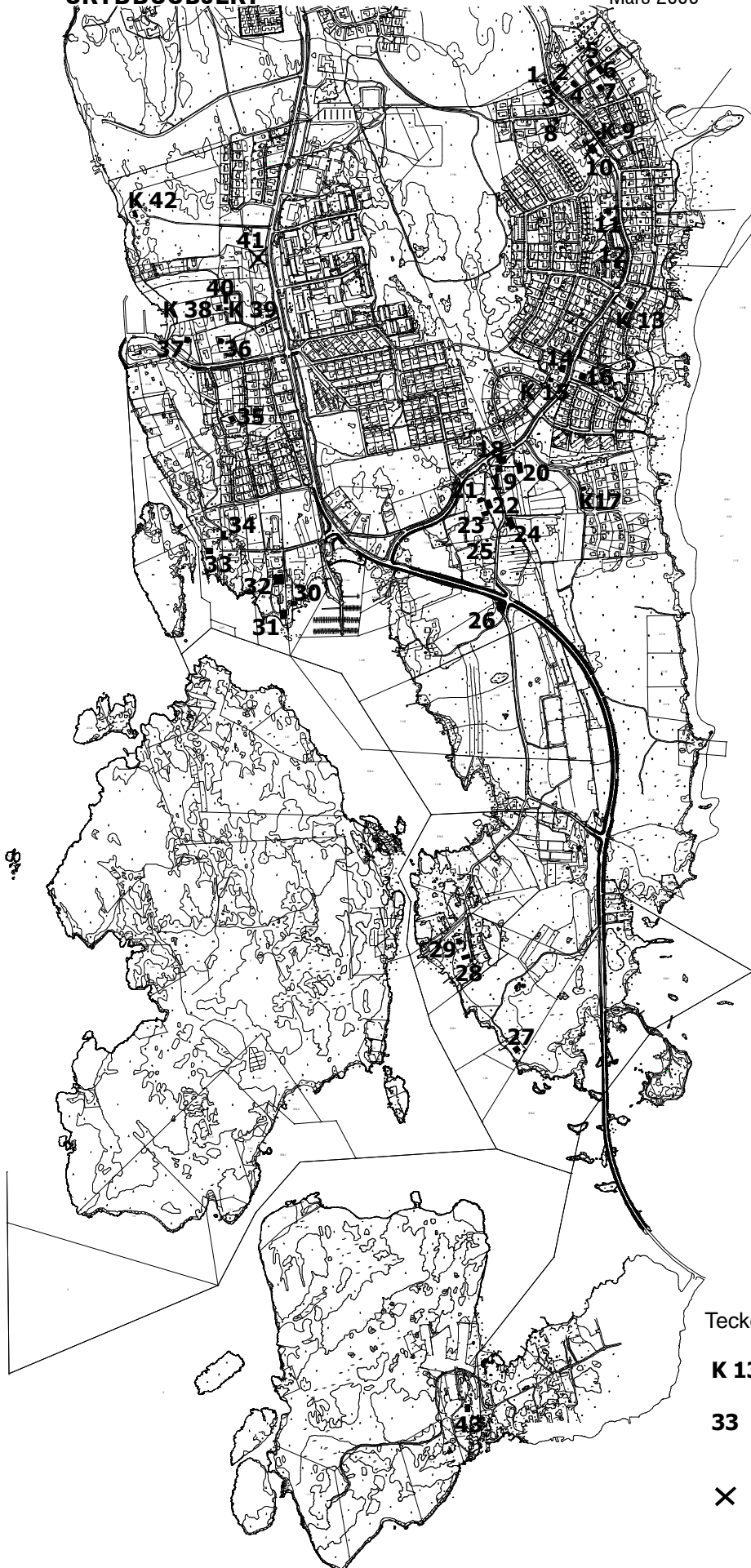
Gnistvägen, Lotsberget
Sjöbevakningen
Byggnadsår/-lovår: ryska tiden
Planerad av ?
K-märkt 1995 ¹⁾

Tomtbeteckning: Lotsberget-8-1

MARIEHAMN - SÖDRA STADEN

Förslag till
SKYDDSOBJEKT

Mars 2009

Stadsdel: ÖSTERNÄS

1

Östernäsvägen 6
"Juselius atelje"
Byggnadsår: 1937, tillbyggd

Kategori A

Tomtbeteckning: Sveden-26-1

2

Östernäsvägen 3
Byggnadsår: 1920

Kategori A

Tomtbeteckning: Östernäs-23-13

3

Östernäsvägen 5
Byggnadsår: 1890-talet

Kategori A

Tomtbeteckning: Östernäs-23-11

4

Skolstigen 1
"Lövstrands pensionat"
Byggnadsår: 1933

Kategori A

Tomtbeteckning: Östernäs-23-2

5

Skolstigen 11
Byggnadsår: 1939

Kategori B

Tomtbeteckning: Östernäs-23-6

6

Skolstigen 10
Byggnadsår: 1906

Kategori A

Tomtbeteckning: Östernäs-24-10

7

Skolstigen 8
Byggnadsår: 1932

Kategori B

Tomtbeteckning: Östernäs-24-8

8

Genvägen 4B
Byggnadsår: 1770-talet, tillbyggd

Kategori B

Tomtbeteckning: Östernäs-3-13

X

Östernäsvägen 14
Byggnadsår: 1920

Avförs p.g.a. riven hösten 2004

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 2²⁹

9

Östernäsvägen 17
Byggnadsår: 1870-talet,

K-märkt 1982

Tomtbeteckning: Östernäs-29-3

X 10

Östernäsvägen 20
Byggnadsår: 1880

~~Kategori~~ A Avförs pga riven 2006

Tomtbeteckning: Östernäs-3-9

11

Östernäsvägen 28
"Malmbergs atelje"
Byggnadsår: 1944

Kategori B

Tomtbeteckning: Östernäs-26-3

12

Östernäsvägen 34
Byggnadsår: 1933

Kategori A

Tomtbeteckning: Östernäs-27-3

13

Östernäsvägen 51
Byggnadsår: 1909-1911

K-märkt 1982

Tomtbeteckning: Östernäs-18-2

14

Lönnstigen 5
Byggnadsår: 1920

Kategori A

Tomtbeteckning: Östernäs-39-3

15

Lönnstigen 1, källare
Byggnadsår: ?

K-märkt 1991

Tomtbeteckning: Östernäs-39-6

16

Östernäsvägen 65
Byggnadsår: 1936/1941 ?

Kategori A

Tomtbeteckning: Östernäs-40-7

Stadsdel: YTTERNÄS

17

Villansvägen 6, källare
Byggnadsår: ?,

K-märkt 2000

Tomtbeteckning: Ytternäs-13-2

18

Östernäsvägen
"Östergårds"
Byggnadsår: 1943

Kategori B

Tomtbeteckning: Ytternäs bv RN° 2¹⁷⁷

19

"Östergårds"
Byggnadsår: 1920-tal

Kategori B

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 2¹⁷⁷

20

"Östergårds", lada
Byggnadsår: 1931

Kategori B

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 2¹⁷⁷

21

"Westergård"
Byggnadsår: 1890-talet

Kategori A

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 1¹²⁵

22

"Westergård"
Byggnadsår: 1786

Kategori A

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 1¹²⁵

23

"Westergård"
Byggnadsår: 1890-talet

Kategori A

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 1¹²⁵

24

"Westergård"
Byggnadsår: 1886

Kategori A

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 1¹²⁵

25

"Westergård"
Byggnadsår: ditflyttad 1962
från Torp

Kategori A

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 1¹²⁵

26

Järsövägen
"Westergårds" rian
Byggnadsår: slutet på 1800-talet

Kategori A

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 1¹⁰⁹

Stadsdel: ESPHOLM

27

Espholm - Donners
Byggnadsår: 1952/1965 ?

Kategori B

Tomtbeteckning: Espholms by RN° 1²⁵

28

Espholmsvägen
Byggnadsår: ?

Kategori B

Tomtbeteckning: Espholms by RN° 1³⁶

29

Espholmsvägen
Byggnadsår: 1850

Kategori B

Tomtbeteckning: Espholms by RN° 1³⁶

Stadsdel: VÄSTRA YTTERNÄS

30

Löskärsvägen
Byggnadsår: 1933

Kategori B

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 2⁴

31

Löskärsvägen
Solhems pensionat
Byggnadsår: 1898, tillbyggd

Kategori B

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 2¹¹⁹

32

Löskärsvägen
Solhems pensionat (annexet)
Byggnadsår: 1930

Kategori B

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 2¹¹⁹

33

Löskärsvägen
f.d. Hägerstrands pensionat
Byggnadsår: 1929, tillbyggd

Kategori B

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 2¹¹³

34

Löskärsvägen
Byggnadsår: ?

Kategori B

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 2¹¹³

35

Sjuryggsvägen 7
Byggnadsår: ?

Kategori B

Tomtbeteckning: Västra Ytternäs-11-12

36

Notdragargränd 6
Byggnadsår: 1931

Kategori B

Tomtbeteckning: Västra Ytternäs-17-4

37

Fiskargränd 3
Byggnadsår: 1931

Kategori B

Tomtbeteckning: Västar Ytternäs-16-2

38

?
Byggnadsår: 1920, upprustad 2003

K-märkt 1993

Tomtbeteckning: Västar Ytternäs-18-1

39

? , källare
Byggnadsår: ?

K-märkt 1993

Tomtbeteckning: Västra Ytternäs-18-3

40

? , ladugård
Byggnadsår: ?

Kategori B

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 2¹²²

X 41

Västra Ytternäsvägen
Byggnadsår: 1938

~~Kategori B~~ Avförs pga riven 2006

Tomtbeteckning: Västra Ytternäs-47-2

42

Horellivillan
Fyrvaktargatan 6
Byggnadsår: 1920, tillbyggd

~~Kategori A~~ **K-märkt 2006**

Tomtbeteckning: Ytternäs by RN° 1¹⁹

43

Styrsövägen 28
Byggnadsår: 1904, tillbyggd

Kategori B

Tomtbeteckning: Styrsö by RN° 1⁸